

ВСГО «Асоціація
ветеранів спорту України»
www.avsu.org.ua

№ 1 (13) січень

СПОРТ ВETERANІВ УКРАЇНИ

ОФІЦІЙНО

З давна визнано, що зустрічі, де люди вільно обмінюються думками і вчать один в одного, набагато продуктивніші і корисніші від офіційних засідань активів, колегій, правлінь, пленумів, конференцій. Тому такі заходи, як нарада-семінар, що згідно із своїм статутом запроваджує Асоціація ветеранів спорту України, проходять живо і жваво, цікаво і різноманітно, а головне, по-діловому творчо і по-людськи привітно. Як висловився один із учасників останньої зустрічі, що відбулася 16 грудня 2013 року у приміщенні Міжнародного виставкового центру, він, як ніколи доти, відчув бойовий ветеранський дух, дружнє биття сердець, прагнення наповнити їхнє життя різноманітним змістом, щоби не думалось про старечі недуги, виживання при жалюгідно низькій пенсії...

За офіційною назвою, цей захід називався «Розширений Всеукраїнський семінар-нарада з актуальних питань розвитку ветеранського спортивного руху, пропаганди олімпійських ідеалів та здорового способу життя». Проводився він Міністерством молоді та спорту України, Національним олімпійським комітетом України та Асоціацією ветеранів спорту України за участю відповідальних осіб цих та інших організацій, уповноважених з регіонів, провідних фахівців, ветеранів спорту, представників засобів масової інформації. Передбачалося невимушене спілкування у напівофіційній атмосфері, щоби підбити підсумки діяльності у 2013 році, дати змогу обмінятися набутим досвідом роботи, визначити віхи подальшого розвою ветеранського руху.

Перед коротким репортерським звітом зазначимо, що активність людей старшого віку, колишніх спортсменів, це дуже помітно неозброєним оком, останнім часом набула широти і глибини. Найбільш яскраво і завзято це виявляється під час різноманітних змагань, що стало нормою життя чи не в усіх областях та районах нашої України, і, що не менш важливо, здобуттям великої кількості нагород на найпрестижніших міжнародних турнірах. Чи не тому організація, проведення і участь в таких змаганнях ветеранів спорту стало домінантою цього яскравого форуму...

Стор. 2-3

ПУЛЬС АВСУ

Ветерани
раджаться
і вчаться«Спортсмени
не старіють»

...Просторий зал зібрань. Не встигли ці сивочолі люди роздягтись і зареєструватись, обійнятися з тими друзями, які першими потрапили на очі, як зачаровано почали оглядатись навкруг. Столи заставлені кубками, стосами книжок і грамот, подарунками... Подумалось: оце буде свято! У проходах на спеціально виготовлених стендах фотографії-свідчення повнокровного ветеранського життя-буття. Віце-президент АВСУ Олександр Коваль коментує експозицію, не встигає відповідати на запитання, які лунають справа і зліва. Потім, із порушенням порядку розташування заздалегідь приліплених фото і документів, додає до них все нові і нові, які йому подають з усіх боків. Скотчу та скріпок не бракує. Кожна область також хоче бути представлена. Мій сусіда, голова Асоціації ветера-

нів Полтавської області Володимир Рубан, крутить у руках свою невеличку міні-виставку, присвячену легендарному українському бігунові Леоніду Бартеньєву, учаснику Олімпіади у Гельсінкі. Надихаю його не соромитись і йти до стендів. Бачу, як двічі олімпійський чемпіон, сумчанин Олександр Шапоренко з глядача перетворюється на оформлювача. Удвох знаходять місце для скромної полтавської експозиції, від якої одразу почулись вигуки: «Льоню! Це наш легендарний бігун!»

А всередині рядів ще приємніше і веселіше. Усі прагнуть почоломкатись з Юрієм Михайловичем Нечаєвим, якому якраз виповнюється 90 років. Чутно вигуки: «Я його знаю 60 років!», «Це легендарний танкіст!», «Це наш начальник армійського спортивного клубу!».

На ряд перед ним розташувалася Зінаїда Микитівна Панаріна, одна з легенд української

гімнастики, з якою мені пощастило йти від метро «Лівобережна». Леде встигав за нею на слизькій дорозі. Виявляється, вона своє 90-річчя Панаріна відсвяткувала на місяць раніше, але ж дехто про це не знав. Тому і біля її крісла помітне пожвавлення. Приємно, але все ж відбивається від поцілунків.

Президент Асоціації ветеранів спорту України, голова зборів Віктор Ткаченко, леде вгамовує пристрасі, посміхається, запрошує сідати. Наче виправдовується перед почесними гостями: «Зараз кожному дам слово, час починати!»

Не встигнув оголосити, що першим пунктом порядку денного є вшановування найстаріших членів, як його перервав шквал оплесків. А потім серед веселого і радісного гомону почав зачитувати життєпис одного, другого... Вітальні адреси, квіти і подарунки, спалахи фотокамер, спини і обличчя

Заступник міністра спорту Сергій ГЛУЩЕНКО вітає Юрія НЕЧАЄВА із 90-річчям

охочих доторкнутися до найповажніших осіб цього вечора. За ними не видно ювілярів.

Виголошуються вітання від Міністра молоді та спорту Равіля Сафіулліна, Президента НОК України Сергія Бубки. Заслугують на увагу слова директора НОК України Юрія Тамма про те, що «старих спортсменів не буває». Старими стають лише камні, які лежать нерухомо. Це неодноразово казав йому батько, який надусе полюбляв фізичну культуру і спорт.

Призи
і нагороди —
найкращим

Про підсумки участі команд та провідних ветеранів спорту України у VIII Всесвітніх іграх майстрів (02-11.08.2013, м. Турин, Італія) доповідав віце-президент АВСУ Олександр Коваль. Про V літні Всеукраїнські ігри ветеранів спорту імені М.М.Ба-

ки говорив заступник головного судді Віктор Желудков.

Оскільки в попередніх випусках газети ми неодноразово про це писали, обмежимося констатацією факту. Зазначимо лише, що найприємніша частина нашого заходу — нагородження переможців і призерів V літніх Всеукраїнських ігор ветеранів спорту пам'яті М.М. Баки, VIII Всесвітніх ігор майстрів та організаторів ветеранського спортивного руху відбувалося в атмосфері особливого піднесення. Кубки, грамоти, книги та інші подарунки зникали із столів дуже швидко. П'ятеро поважних осіб, в тому числі двоє чемпіонів Олімпійських ігор, котрі виконували цю приємну місію, буквально губилися: кому скоріше тиснути руку, кого перед ким обіймати? Приємні і радісні миті! Не вірилося, що нагородження на Олімпіадах чи інших поважних змаганнях відбуваються більш урочисто.

Ось така вона —
дружина ветеранська
спортивна сім'я

Що зроблено і що планується?

За одностайним рішенням доповідь президента Асоціації ветеранів спорту України Віктора Ткаченка «Про діяльність АВСУ у 2013 році та завдання на 2014 рік» скоротили у часі. Її у своїй папці мав кожний із учасників. Проте основні положення вирішили ще раз озвучити. І не помилилися, бо очікувалася велика кількість бажаючих виступити в дебатах.

Учасникам зібрання слід було нагадати про статутну та організаційно-практичну діяльність АВСУ, її структуру, діяльність виконкому, як головного статутного органу. І знову мова про організацію і особливості проведення масових змагань, участь у міжнародних турнірах. Особливе завдання ветеранів спорту — пропаганда олімпійського руху. А хто подбає про здоров'я цих літніх людей? Соціальний захист — головна турбота.

І скільки би сил, знань і вмінь керівництво Асоціації не вкладало в поліпшення її діяльності, проблеми, як постійно наголошував Віктор Ткаченко, були і будуть. У виявленні недоліків і вирішенні актуальних питань повинні допомагати самі ветерани. Від їхньої активності залежить усе.

Про «Проект Програми розвитку ветеранського спортивного руху та спорту ветеранів у сфері фізичної культури та спорту України на 2014-2018 роки» доповідав учасникам перший віце-президент АВСУ Віталій Ігнатенко, який багато уваги приділив цьому важливому документу.

А що у нас?

Саме так можна коротко висловитися про проблеми в роботі, які протягом року поставали перед представниками регіонів та у Федераціях з видів спорту. Цікаво, що серед загальної очікуваної теми «здобутки і втрати» здебільшого йшлося саме про здобутки. Спільна турбота — «фінанси» — нині, здається, важко, але вирішується. Про це свідчили виступи з місць. У багатьох містах спонсори охоче допомагають спортивною формою, устаткуванням, обладнанням майданчиків, орендою спортивних залів, витратами на поїздки...

«Про залучення ветеранів фізичної культури і спорту до пропаганди олімпійського і ветеранського спортивного руху, спорту ветеранів та здорового способу життя» говорили Анатолій Щербина — голова Ради ветеранів Київської області, Віталій Романов — начальник управління фізичної культури та спорту МОНмолодьспорту АР Крим, Марія Богданова — інструктор Центру «Спорт для

Валентина КРЕПКІНА
одержала Почесну
відзнаку АВСУ

Президент АВСУ Віктор ТКАЧЕНКО нагороджує голову «Колоса»
Анатолія УСЕНКА

всіх» Запорізької області, Едуард Галузо — президент Асоціації ветеранів фізичної культури і спорту Рівненської області.

Проблеми формування збірних команд, взаємодію з федераціями, пошуки шляхів вирішення фінансових питань порушували активісти вете-

ранського руху, лідери в своїх видах. Наприклад, голова Асоціації ветеранів баскетболу України Олег Крайнюк наголошував, що вдалі виступи спортсменів України, зокрема, здобуття чемпіонських місць у кількох вікових категоріях, дали небачений поштовх розвитку

ветеранського баскетболу. Громадські організації останнім часом створюються там, де не було великого баскетболу, а найвищі титули здобувають навіть ті, які в цьому виді спорту раніше не виблискували.

Наприклад, Володимир Карпукін. Був розігруючим київ-

ського СКА, до збірної України не потрапляв. Проте зараз на нього можуть рівнятися навіть «зірки», які на виступи ветеранів дивляться скося. Ця людина виняткових організаційських здібностей, якій вдається протягом багатьох років очолювати найшанованіший в Україні Меморіал Миколи Баглей. Сам бере активну участь у стартах. І, хто би міг подумати, на двох останніх першостях світу він став двічі чемпіоном! Жоден із баскетболістів України у кращі свої роки не здобував таких досягнень!

Усім відома активістка ветеранського руху легкоатлетка Валентина Крепкіна встигає скрізь. Лише дивуєшся її працездатності та здобуткам. Але знаходяться особи, які за це її намагаються критикувати. Її полеміка з опонентами, що точилася з трибуни семінару, викликала цілковите схвалення дій цієї чарівної і енергійної жінки.

На світових турнірах українські спортсмени-ходаки здобували вікопомні нагороди. Заслужений тренер України Олег Шимко, творець відповідної Асоціації, розповів, як йому з помічниками вдається вирішувати масу, здавалося би, невирішених проблем.

А керівник комісії ветеранів Федерації греко-римського стилю боротьби Сослан Адирхаєв зупинився на особливостях організації і проведення змагань серед спортсменів старшого віку, що вважається справою досить небезпечною.

Не залишив байдужих і виступ директора Українського центру спортивної медицини, заслуженого лікаря України Юрія Дехтярьова, який запевняв присутніх у готовності свого закладу допомагати ветеранам спорту в наданні постійної безкоштовної допомоги, огляді спортсменів перед змаганнями, а в разі чого, то і в госпіталізації.

На завершення гарно проведеного заходу ветерани і поважні гості зібрання сфотографувалися. Обмін думками і враженнями невимушено продовжився під час дружнього фуршету.

Анатолій ВОЛОШИН

Президент Асоціації ветеранів спорту України, голова зборів Віктор Ткаченко не встигнув оголосити, що першим пунктом порядку денного є вшановування найстаріших членів, як його перервав шквал оплесків. Серед веселого і радісного гомону почав зачитувати життєпис одного, другого...

Багато уваги викликав спеціальний стенд, прикрашений фото з місць головних досягнень спортсменів-ветеранів 2013 року

ГОЛОВНІ ЗМАГАННЯ 2013 РОКУ

Є досягнення. Є недоліки

Головна суддівська колегія підвела підсумки участі команд областей у фінальних змаганнях V літніх Всеукраїнських ігор ветеранів спорту пам’яті М.М. Баки. Організацію Ігор забезпечували Міністерство молоді та спорту України, НОК, АВСУ, федерації та асоціації з видів спорту.

Пріоритетним завданням проведення V Ігор був подальший розвиток спорту ветеранів, як важливого чинника у процесі формування здорового способу життя громадян України, залучення до занять фізичною культурою і спортом. Програму фінальних змагань Ігор склали 25 видів спорту: армспорт, бадмінтон, баскетбол, боротьба греко-римська, боротьба самбо, більярдний спорт,

важка атлетика, велоспорт, водне поло, веслування академічне, веслування на байдарках, волейбол, гандбол, городковий спорт, гирьовий спорт, дзюдо, легка атлетика, плавання, поліатлон, спортивне орієнтування, спортивний туризм, теніс настільний, футзал, шахи, шашки. Загальна кількість учасників фінальних змагань за програмою Ігор склала близько 2500 учасників. Розширилась і гео-

графія проведення Ігор, фінальні змагання проходили у 12 областях України. На превеликий жаль, через відсутність фінансування на момент проведення фінальних змагань Ігор з волейболу наймасовіший вид програми не був проведений. Через відмову Федерації спортивного туризму України не відбулися змагання з вищезазначеного виду спорту, навіть після дворазової зміни строків проведення. Наймасовішими видами спорту можна сміливо називати легку атлетику, гирьовий спорт, важку атлетику, веслування на байдарках, веслування акаде-

мічне, велоспорт, дзюдо і спортивне орієнтування. Збільшилася кількість областей, які взяли участь у фінальних частинах Ігор з боротьби самбо та тенісу настільного. Погіршилася ситуація у плаванні, адже в IV літніх Всеукраїнських іграх ветеранів спорту пам’яті М.М. Баки цей вид спорту представляли 21 обласна організація, а в V Іграх — лише 12 команд областей. У бадмінтоні в 2011 році було 10 команд-учасників, а у поточному — тільки 8. Натомість у змаганнях з водного поло та гандболу взяли участь по три області, хоча ці види спорту не були представлені у попередніх Іграх. Слід звернути увагу керівників федерацій з видів спорту на

певні недоліки в наданні звітної документації, терміну їх надання й доручити проведення змагань більш кваліфікованим та відповідальним суддям. Підводячи підсумки фінальних змагань Ігор, слід звернути увагу на недостатню роботу щодо розвитку спорту ветеранів у Чернігівській, Хмельницькій, Кіровоградській, Волинській, Закарпатській та Тернопільській областях. А про досягнення всіх учасників фінальних змагань V літніх Всеукраїнських ігор ветеранів спорту пам’яті М.М. Баки можна довідатися з нижче наведеної підсумкової таблиці загальнокомандного заліку з урахуванням груп областей.

ГОЛОВНА
СУДДІВСЬКА КОЛЕГІЯ

ПІДСУМКИ
загальнокомандного заліку фінальних змагань V літніх Всеукраїнських спортивних ігор ветеранів спорту пам’яті М.М.Баки у 2013 році

№	Назва регіонів	арм-спорт	бадмін-тон	баскет-бол	боротьба греко-рим-ська	бо-ротьба самбо	більярд-ний спорт	важка атлети-ка	вело-спорт	веслу-вання акаде-мічне	веслу-вання на байдарках і каное	вод-не поло	ганд-бол	город-ковий спорт	гірьо-вий спорт	дзюдо	легка атлети-ка	пла-вання	полі-атлон	спор-тивне орієнту-вання	теніс настіль-ний	фут-зал	шахи	шашки	штрафні очки	за-гальна сума очок	За-йняте місце
	І ГРУПА:																										
1	Дніпропе-тровська обл.	7	1	1	1	2	5	3	3	2	1	1	2		1	2	9	1		1	2	4	1	2		13	1
2	Донецька обл.	5		4	2	4		2	2		7				2	1	2		2	6		1	4	1		23	2
3	м.Київ	6			5	5	1	7		1	2	3	3	5	6		1	4	5	2		3	2	6		27	3
4	Львівська обл.		3	7		1	4	1	1		6			3		4	4	2			1		5	7		29	4
5	Запорізька обл.	2	2					5	7	3	4			2	4	5	7			4	3					41	7
6	АР Крим	4	4			3			4		9			1	3	7	6	3	4	3		2	3	4		34	5
7	Харківська обл.	3		3			3			4	3	2			5	3	3		1	7						37	6
8	Луганська обл.	1		5	3		6	6	5					4	7		5		3	8	5		6	5		48	8
9	Одеська обл.			2	4	7	7	4		5	5					6	10	5		5	4	5	7			52	9
10	Київська обл.	8		6		6	2	8	6		8		1			8	8						3			64	10
	II ГРУПА:																										
1	Миколаїв-ська обл.	1	2	1	4	4	3	1		1	3				1		6	1								14	1
2	Полтавська обл.	3		2	1			5	2		6			1			4	3		2	2					20	2
3	Черкаська обл.	2	1		3	2					5					1	3			4					8	29	6
4	Івано-Фран-ківська обл.					3	2	4							2		1	2		3	1				8	26	4
5	Вінницька обл.				2	1	4	3			4					2	2		1						8	27	5
6	Херсонська обл.						1	2		2	1					3	5			1			1		8	24	3
7	Чернігівська обл.						5		1		2				3		7						2		24	44	7
	III ГРУПА:																										
1	Сумська обл.	5	1					2	1				1		6		3		4	1		1		2		9	1
2	Житомир-ська обл.	1	2	1			1		2						2	3	2	1					3			10	2
3	Рівненська обл.	2				2		3							4		7	3	3		1			1		15	4
4	м.Севасто-поль	3			1				4							1		4	1	2			1	3		12	3
5	Хмельниць-ка обл.						2	4							5		1				2			4	11	29	6
6	Кіровоград-ська об.													1	1	4	6								33	45	9
7	Волинська обл.				3	1	3									2			2						22	33	7
8	Чернівецька обл.				2		4		3						3		4			3			2			21	5
9	Закарпат-ська обл.							1										2							55	58	10
10	Тернопіль-ська обл.	4									1				7	5	5								22	44	8

Примітка: команди, яка брала участь у меншій кількості видів спорту, ніж визначено у кожній групі згідно Положення, нараховуються штрафні очки (максимальна кількість регіонів в групі плюс одне очко). Команді, яка взяла участь понад встановлену Положенням кількість змагань для груп територій, найгірші місця не враховуються.

Представництво регіонів (областей, міст) у складі команд та провідних ветеранів спорту України на VIII Всесвітніх іграх майстрів (м. Турин, Італія)

	Регіони (області)	Вид спорту/ кількість спортсменів	Медалі			
			Золото	Срібло	Бронза	Всього
1.	АР Крим	Велоспорт – 6	-	-	1	1
		Волейбол – 2	2к	-	-	2к
		Легка атлетика – 2	-	1	2	3
		Футбол – 26	1	-	-	1
		Спортивне орієнтування - 3	-	-	-	-
2.	Вінницька	Байдарка і каное – 2	1	4к	-	1+4к
		Волейбол – 3	3к	-	-	3к
		Легка атлетика - 1	-	-	-	-
3.	Волинська	Велоспорт - 1	-	1	1	2
4.	Дніпропетровська	Волейбол -8	4к	1к	-	5к
		Байдарка і каное – 12	1к	2+8к	2+5к	4+14к
		Плавання – 2	2+2к	1к	1	3+3к
		Академічне веслування – 3	-	-	-	-
		Легка атлетика – 4	-	1	2	3
		С/ орієнтування – 3	-	-	-	-
		Велоспорт- 1	-	-	-	-
5.	Донецька	Важка атлетика – 4	-	1	-	1
		Велоспорт – 1	-	-	1	1
		Футбол – 7	-	4к	-	4к
		Волейбол - 2	1к	-	-	1к
6.	Житомирська	Волейбол – 1	-	-	-	-
		Футбол – 15	-	-	1	1
		Н/теніс - 1	-	-	1к	1к
7.	Закарпатська	Важка атлетика - 1	-	1	-	1
8.	Запорізька	Важка атлетика – 2	2	-	-	2
		Плавання – 1	1+4к	-	-	1+4к
		Волейбол – 10	6к	1к	-	7к
		Л/атлетика – 1	-	-	-	-
		Спортивне орієнтування –1	-	-	-	-
9.	Івано-Франківська	Важка атлетика -1	-	1	-	1
10.	Київська	Байдарка і каное – 5	-	3к	1к	4к
		Плавання – 1	1+2к	-	1	2+2к
		Важка атлетика – 3	1	1	-	2
		Волейбол – 12	-	1	-	1
		Триатлон – 1	-	-	-	4місце
		Велоспорт – 2	1к	2	-	2+1к
		Л/атлетика – 5	-	3	-	3
11.	Кіровоградська	С/орієнтування - 1	-	-	-	-
12.	Луганська	Л/атлетика – 4	3	-	2	5
		Н/теніс - 1	-	1к	1к	2к
13.	Львівська	Байдарка і каное – 4	-	-	-	-
		Важка атлетика – 3	3	-	-	3
		Волейбол – 13	1+2к	-	-	1+2к
		Велоспорт – 1	-	1	1	2
14.	Миколаївська	Байдарка і каное – 3	-	-	-	-
		Важка атлетика – 1	-	1	-	1
15.	Одеська	Байдарка і каное – 7	3к	1к	-	4к
		Плавання – 2	1+4к	3+1к	1	5+5к
		Волейбол – 10	10к	-	-	10к
16.	Полтавська	Волейбол – 3	-	-	-	-
		С/орієнтування – 2	-	-	-	-
		Н/теніс – 2	-	1к	1к	2к
17.	Рівненська	Важка атлетика – 1	-	-	1	1
18.	Сумська	Л/атлетика – 2	2	-	-	2
		С/орієнтування -1	-	-	-	-
19.	Тернопільська	Н/теніс – 1	-	-	1к	1к
20.	Харківська	Байдарка і каное – 8	1+4к	3к	1	2+7к
		Плавання – 1	-	1	-	1
		Важка атлетика – 1	-	1	-	1
		Велоспорт – 2	2	-	-	2
		Футбол – 14	-	14к	-	14к
21.	Херсонська	Байдарка і каное – 1	-	-	1	1
		Важка атлетика – 1	-	-	-	-
22.	Хмельницька	Важка атлетика – 1	1	-	-	1
		Легка атлетика – 1	-	-	-	-
23.	Черкаська	Волейбол – 1	1к	-	-	1к
		Л/атлетика- 1	-	1	-	1
		С/орієнтування – 4	-	-	-	-
24.	Чернівецька	С/орієнтування – 3	-	-	-	-
		Волейбол – 2	2к	-	-	2к
25.	Чернігівська	Байдарка і каное – 1	-	-	-	-
		Плавання – 3	4к	6+2к	1	7+6к
26.	м. Київ	Байдарка і каное- 6	2+2к	1к	1+1к	3+4к
		Академічне веслування –15	3	1	-	4
		Плавання – 8	5+4к	4	5	14+4к
		Важка атлетика – 2	-	-	1	1
		Волейбол – 19	14к	-	-	14к
		Теніс – 2	1к	-	1к	2к
		Н/теніс – 4	-	-	2к	2к
		Велоспорт – 2	-	-	-	-
		Л/атлетика – 10	3	7	5	15
		С/орієнтування - 9	-	-	-	-
27	м.Севастополь	Волейбол – 10	2к	-	-	2к
		Велоспорт – 2	-	-	1	1
		Л/атлетика - 1	1к	-	2	2+1к

Примітка: К – медаль, яку спортсмен здобув у складі команди.

Підсумки участі команд та провідних ветеранів спорту України у VIII Всесвітніх іграх майстрів (м. Турин, Італія)

	Вид спорту	Кількість спортсменів	Медалі			
			Золото	Срібло	Бронза	Всього
1.	Академічне веслування	18/5 жін.	3	1	-	4
2.	Байдарка і каное	49/10 жін	7+1к	9+2к	8	24+3к
3.	Важка атлетика	23/1жін.	7	6	2	15+10 світ.рекордів
4.	Велоспорт	19/-	3	6	6	15
5.	Волейбол (6 чол. та 2 жін. команди)	100/36жін.	5	1	-	6
6.	Легка атлетика	31/12жін.	9	13	14	36
7.	Плавання	19/5жін.	15	14	9	38
8.	Теніс	3/-	1к	-	1к	2к
9.	Настільний теніс	5/-	-	1	2+2к	3+2к
10.	Триатлон	1/-	-	-	-	4 місце
11.	С/орієнтування	26/12жін.	-	-	-	8 місце
12.	Футбол	56/-	1	1	1	3
13.	Всього:	350/81	50+2к	52+2к	42+3к	144+7к

Примітка: К – медаль, здобута у складі команди.

СПОРТИВНА ГОРДІСТЬ УКРАЇНИ

Валерій БОРЗОВ: «Доводилося грати зі смертю»

Трохи більше 40 років тому він приголомшив спортивний світ, спромігшись прізвиська «Біла смерть». Так Валерія Борзова охрестили за те, що на Іграх-1972 він розвіяв міф про непереможність темношкірих спринтерів, ставши першим і поки останнім білошкірим бігуном, який виграв олімпійське «золото» на дистанціях 100 і 200 метрів. А також єдиним, хто дозволив собі перед фінішем двічі переможно піднімати руки вгору. Його бігом, з ідеальною технікою рухів ніг і рук, тоді захоплювалися всі без винятку, а багато видатних зірок вважають еталоном майстерності і донині. Зокрема, знаменитий Карл Льюїс не приховував, що цієї самої техніки він навчався по відео з виступами Борзова, і

визнає, що своїм перемогам багато в чому зобов'язаний саме українському академіку спринту. Нинішні друзі Валерія Пилиповича називають його надзвичайно принциповим і раціональним, але в той же час відкритим і компанійським, з тонким почуттям гумору. Зі свого боку можу підтвердити, що він, образно кажучи, справжня знахідка для журналіста. Легендарний спринтер у минулому і вмілий функціонер — у сьогоденні, Борзов досить цікавий у спілкуванні. Його мова є послідовною й відточеною, тому не варто дивуватися, що Валерій Пилипович є автором біографічної книги, відкривши сторінки якої вже неможливо не зачитатися. Власне, саме з цього і почався наш нинішній діалог...

Поцілунки у Брежнєва були міцними

— **ВАЛЕРІЄ ПИЛИПОВИЧУ, У ВАШІЙ КНИЗІ «10 СЕКУНД — ЦІЛЕ ЖИТТЯ» Є НАСТУПНІ АБЗАЦИ:** «24 липня 1979 р. Я стартував у шостому забігу на 200 м на VII Спартакіаді народів СРСР. Суперники у мене були не надто сильні, тому втік без напруги. Чи то скучив за змагальною атмосферою, чи то мене радувала сама можливість стартувати в цих великих змаганнях, але біг вийшов непоганим за відчуттям. У минулі роки таке відчуття втілювалося б у результат порядку 20,8-20,9 сек. Зараз же, глянувши після фінішу на табло, я побачив... 21,71. І хоча потрапив до наступного кола змагань як переможець забігу, відчув, що ворота вдачі на цей раз залишаться для мене щільно закритими. Наступний забіг відбувся в той же день ввечері. Після старту я постарався вичавити із себе все, що міг. На цей раз свідомо біг щодуху, але, на жаль, швидкості це не додавало. На фініші я був тільки п'ятим...»

Це був мій останній забіг. За ті короткі хвилини, поки я вдягався в спортивний костюм, поки диктор оголошував по стадіону наші результати, я твердо і безповоротньо вирішив: Все! Досить... Я пройшов свій спортивний шлях до кінця».

НІКОЛИ ПОТІМ НЕ ШКОДУВАЛИ, ЩО ПРИЙНЯЛИ ТЕ ДОЛЕНОСНЕ РІШЕННЯ І НЕ ДОТЯГЛИ ДО МОСКОВСЬКОЇ ОЛІМПІАДИ? АДЖЕ З ВІДОМИХ ПРИЧИН ТУДИ НЕ ПРИЇХАЛИ БАГАТО ПРОВІДНИХ СПРИНТЕРІВ СВІТУ, І ВАШІ ШАНСИ СТАТИ ТРИРАЗОВИМ ОЛІМПІЙСЬКИМ ЧЕМПІОНОМ БУЛИ БІЛШЕ ВИСОКИМИ...

— Ні! Знаєте, я згоден з аксіомою, що йти зі спорту треба вчасно. Як би не було боляче або страшно зважитися на цей крок, рано чи пізно його все одно доведеться зробити. Тому краще наважитися в той момент, коли пережити наслідки буде простіше. Адже вимушене «списання» після провалу на великих змаганнях витримати морально куди складніше.

Тому особисто я такого не хотів сам і не побажав би нікому іншому.

До того ж я вже не отримував задоволення від тренувального процесу. Зникло колишнє хвилююче-розбурхуюче очікування великих стартів. Ще на Олімпіаді в Монреалі-1976 я вперше добряче задумався про своє майбутнє. Чому? Знаєте, величезна помилка — займатися спортом і вважати, що він вічний. Найчастіше доля таких спортсменів надалі складалася трагічно, вони ставали п'яницями або бомжами. Але ж набагато легше знайти себе в іншій справі, коли ти відомий. Я прекрасно це розумів. Тому день завершення активних виступів не застав мене зненацька. До того часу я вже більш-менш чітко уявляв, чим буду займатися далі.

— **ВИ ВЖЕ ТОДІ ЗНАЛИ, ЩО БУДЕТЕ ПРАЦЮВАТИ В КОМСОМОЛІ?**

— Не знав, але був готовий до цього. У мене був великий досвід спілкування з людьми і пресою, і він дав мені дуже багато корисного. Громадська діяльність

та здібностями. Втім, стосунки з головою Ради міністрів УРСР у нас і справді були дуже теплі.

— **ВАМ І З ЛЕОНІДОМ БРЕЖНЄВИМ ДОВОДИЛОСЯ СПІЛКУВАТИСЯ?**

— Спілкуватися — ні. А зустрічатися довелося. Після Олімпіади-1972 чемпіонам влаштували пишний прийом на вищому рівні. Пам'ятаю, Леонід Ілліч кожного вітав персонально. І рукоштовання у нього було дуже міцним. А моя дружина Людмила Турищева, яка на Іграх у Мюнхені теж домоглася видатних результатів, потім розповідала, що і поцілунки теж. Любив Брежнев цілуватися, ви це і без мене добре знаєте...

«Швидше зніміть ваш одяг!»

— **ЩО БУЛО ДЛЯ ВАС НАЙСКЛАДНИШИМ У РОБОТІ НА КОМСОМОЛЬСЬКИХ ПОПРИЩІ?**

— Мабуть, час, коли трапилася аварія на Чорнобильській АЕС. Як секретар

— Підтримувати моральний дух ліквідаторів аварії. Спочатку багато з них ще не усвідомлювали всю небезпеку ситуації, але коли людей почали вивозити в госпіталі одного за одним... Особливо постраждали вертолітники, які працювали безпосередньо над вогнищем аварії. Вони відразу ж отримали позамежні дози. Пізніше приїздили різноробочі, які вже розуміли трагізм картини. Ось ми і підтримували всіх як могли.

— **ВИХОДИТЬ, ВИ ТЕЖ ПОВНОПРАВНИЙ ЧОРНОБИЛЕЦЬ?**

— Виходить. На моєму одязі дозиметр теж ледь не зашкалював. Пам'ятаю, неподалік від тодішнього будівлі Олімпійського комітету України розташовувалася клініка, в якій лікували чорнобильців. А при вході зробили пункт пропуску, де всіх перевіряли на радіацію. І якось мені там сказали: «Швидше зніміть ваш одяг і закопайте його на два метри!»

— **ЗАКОПАЛИ?**

— Вирушив разом з іншими секретарями ЦК комсомолу в спортивний табір у Кончі-Заспі, де у нас були свої кімнатки. Там всі дружньо свої одяжки і зарили в землю. Правда, не так глибоко — викопати яму глибиною два метри сил не вистачило...

— **ЧУВ, ГРАТИ ЗІ СМЕРТЮ ВАМ ДОВОДИЛОСЯ НЕ ТІЛЬКИ В ЧОРНОБИЛІ...**

— Це правда. Перший раз моторошна історія трапилася ще в підлітковому віці. Я їхав по замерзлій річці на велосипеді й влучив у місце, де любителі ловити рибу сітками недавно пробили широке «вікно». Льодок там тільки-тільки «схопився», та ще сніжком його присипало. Ось я і в'їхав туди на повному ходу. На щастя, не розгубився і зумів проти течії вигребти до лунки.

А другий раз трапився в 1970 році. Ми летіли з Нової Зеландії на якомусь допотопному літаку, в якого ледь не відвалилися крила. Мабуть, потік маслопроводів, і вони почали закипати. Я бачив, як фарба на одному крилі покривалася пухирцями. Яким дивом приземлилися в Сінгапурі — не відаю. Але там наш літак вже зустрічали пожежні, лікарі... Мабуть, ситуація була аварійна і рахунок йшов на хвилини.

ДОСЬЄ «СВ»

Валерій БОРЗОВ

Народився 20 жовтня 1949 в Яворові Львівської області.

Заслужений майстер спорту СРСР.

Олімпійський чемпіон 1972 року з бігу на 100 і 200 м. Срібний призер Ігор-1972 в естафеті 4x100. Бронзовий призер Олімпіади-1976 з бігу на 100 м та естафеті 4x100. Чемпіон Європи 1969 (100 м), 1971 (100 і 200 м), 1974 (100 м) років. Чемпіон Європи в закритих приміщеннях 1970-1972 (60 м), 1974-1977 (60 м) років.

Багаторазовий чемпіон СРСР з бігу на різні дистанції 1969-1977 років.

Особисті рекорди на 100-метрівці — 10,00, на 200-метрівці — 20,00 секунд.

Кавалер Орденів Леніна, Дружби народів, «Знак пошани» і Ярослава Мудрого.

У 1990-1997 роках був міністром спорту, а в 1990-1998 роках — президентом Національного олімпійського комітету України.

Нині — віце-президент НОК країни, член Міжнародного олімпійського комітету.

Дружина — Людмила Турищева, багаторазова чемпіонка Олімпійських ігор, світу та Європи зі спортивної гімнастики.

Хобі — полювання та риболовля.

мене, в принципі, приваблювала, тому на новому терені мої справи швидко пішли в гору, і незабаром я став секретарем ЦК комсомолу України.

— **ЧИ НЕ ЗА ПРОТЕКЦІЄЮ ВОЛОДИМИРА ЩЕРБИЦЬКОГО?**

— Що саме він залучив мене до роботи в комсомолі — це правда. Але ніякої протекції не було, я в будь-якому питанні керувався виключно своїми знаннями

ЦК комсомолу, я протягом цілого року періодично виїжджав туди і займався питаннями, пов'язаними з пошуком сімей, організацією взаємодії з військовими підрозділами... Розумів, що від того місця треба триматися подалі, але як це було зробити? Якщо партія сказала: «Треба!..» Тому й артисти в Чорнобиль їздили, і спортсмени.

— **АЛЕ ДЛЯ ЧОГО?!**

Своїми очима бачив, як терористи лізли через паркан

— **АЛЕ Ж БУВ І ТРЕТІЙ РАЗ — В ОЛІМПІЙСЬКОМУ МЮНХЕНІ?**

— Маєте на увазі історію з «дружньою» посилкою? Так, була справа. Я сидів у своїй кімнаті, дивився мультики, коли раптом пролунав дзвінок зі штабу нашої збірної: «Валера, уявляєш, на твоє ім'я прийшла посилка. Але на конверті є якісь підозрілі масляні плями».

— **І ЩО ВИ З НЕЮ ЗРОБИЛИ?**

— У штабі вирішили, що там могла бути пластикова міна, і передали конверт представникам поліції. Що було в ньому насправді — так і залишилося загадкою.

— **ЯК ВИ ДУМАЄТЕ, ВІД КОГО МОГЛА НАДІЙТИ ЦЯ ПІДОЗРІЛА ПОСИЛКА?**

— Поняття не маю! Мабуть, своєю перемогою на 100-метрівці я комусь сильно насолив. Тому ще до появи конверта на мою адресу пішла інша провокація. По першому каналу німецького телебачення оголосили, що я попросив політичного притулку і три дні не з'являвся в Олімпійському селищі. Співробітник КДБ, який супроводжував нашу делегацію, відразу ж примчав у наш будиночок і...

...**І ВАМ ДОВЕЛОСЯ НЕСОЛОДКО?**

— Чому? Адже я ж нікуди не зникав. Просто надалі він уже не відходив від мене ні на крок.

— **Я ТАК РОЗУМІЮ, ЦЕ БУЛО ЗОВСІМ НЕ ЗАЙВИМ?**

— Звичайно, в світлі трагедії, коли в Олімпійське селище проникла група палестинських терористів і захопила в заручники членів команди Ізраїлю, додаткові запобіжні заходи були не зайвими. Адже тоді загинули 17 людей.

— **МЕНІ ПОЩАСТИЛО ПОБУВАТИ НА ІГРАХ В АФІНАХ ТА ПЕКІНІ, І ПОБАЧЕНА ТАМ СИСТЕМА ОХОРОНИ ПОПРОСТУ ВИКЛЮЧАЛА МОЖЛИВІСТЬ ПРОНИКНЕННЯ В ОЛІМПІЙСЬКЕ СЕЛИЩЕ СТОРОННІХ. НЕВЖЕ В МЮНХЕНІ ЗАХОДИ БЕЗПЕКИ БУЛИ НЕ НАСТІЛЬКИ СУВОРИМИ?**

— Спочатку все було дуже жорстко. Але з часом поліцейські настільки розслабилися, що вже крізь пальці дивилися на те, як деякі вболівальники прямо через паркан лізли на заборонену територію, щоб отримати від спортсменів автографи і значки. Проте одна справа — фанати, інша — терористи.

Я, до речі, своїми очима бачив, як вони проникли в Олімпійське селище. Справа була після мого тріумфу на 100-метрівці. Я довго не міг заснути, і о третій годині ночі вийшов на вулицю подихати повітрям. Раптом бачу — якісь люди в спортивних костюмах з автоматами лізуть через паркан і біжать у бік корпусу з ізраїльською делегацією, який був поруч із нашим. Тоді я подумав, що це поліцейські тренуються. А вранці все селище заповнили військові, на кожній високій точці встановили кулемети. Найпарадоксальніше, що навколо ізраїльського будиночку зібрався величезний натовп роззяв. Для них ситуація нагадувала кіно. Ні в кого й думки не виникало, що розгулюючи по балкону терористи з панчохами на головах за просто могли стрільнути по них з автоматів. На щастя, цього не сталося. Інакше Стівену Спілбергу в свій абсолютно реальний по подіях сценарій фільму «Мюнхен» довелося би вносити вкрай сумні корективи.

У Мюнхені мешкав у «золотій» кімнаті

— **А ЧИМ ЩЕ ЗАПАМ'ЯТАВСЯ ВАМ МЮНХЕН-1972, ОКРІМ ВАШИХ ІСТОРИЧНИХ ПЕРЕМОГ?**

Це було свято для всієї Німеччини. І ми це відчували на собі повною мірою. Особливо з боку дітей, які бігали за героями Ігор величезними юрбами.

Нарешті, того ж року наша країна відзначала 50-річчя утворення СРСР, і в Мюнхені радянські спортсмени виграли якраз 50 золотих медалей. Факт унікальний! Як, до речі, і те, що я жив у так званій кімнаті чемпіонів. Адже моїми сусідами були тріумфатори Олімпіади Авілов, Бондарчук, Аржанов та Санєєв!

— **ВАШІ ПЕРЕМОГИ НА 100 І 200-МЕТРІВЦІ СПРАВИЛИ ЕФЕКТ БОМБИ, ЩО РОЗІРВАЛАСЯ. АЛЕ ЧИ БУЛИ ВОНИ ДІЙСНО НАСТІЛЬКИ СЕНСАЦІЙНИМИ?**

— Безперечно! Разом зі своїм тренером Валентином Петровським ми ніколи не ставили перед собою конкретних медальних завдань. Ось вихід у фінал — однозначно! А там вже як Бог розпорядиться. Адже кожен вирішальний забіг — це багато в чому непередбачувана лотерея. І, до речі, в Мюнхені я цілком міг залишитися за бортом обох фіналів.

— **ЯК ЦЕ ТАК?**

— Дуже просто! Всі міг вирішити елемент випадковості. Коли ми прийшли

ти такого навантаження. Тому 200-метрівка в мої плани не входила.

Але начальник управління легкої атлетики Спорткомітету СРСР Іван Степанчонок вважав інакше. Після перемоги на 100-метрівці він запропонував нас з Петровським, налив нам коньячку і сказав: «Для команди треба». Ну, треба — значить треба. Однак домоушилися, що особливо напружуватися не буду. Я до фіналу і не напружувався. Та й у ньому спочатку теж. Але коли вийшов з віражу, і за півметра попереду був лише американець Ларрі Блек, то вже тоді дав перцю! Через 10 метрів його силует зник з поля мого зору.

— **А ЧОГО НЕ ВИСТАЧИЛО ДЛЯ «ЗОЛОТА» В ЕСТАФЕТІ?**

— Метрів за 30 до фінішу, коли я вже наздоганяв лідируючого американця, раптом відчув небезпечне пощипування в м'язі стегна. Довелося скинути швидкість. Інакше був ризик не фінішувати зовсім, а підвести трьох пацанів, вже очікуючих на свій «хліб з маслом», я не мав права.

Тоді я вчинив мудро. А от за місяць до старту Ігор-1976 зглупив і довів справу

що з мого боку це буде нескромно, і відповіли, що, мовляв, Борзов від подарунка відмовляється.

— **І ВИ ЗАЛИШИЛИСЯ ВЗАГАЛІ БЕЗ МАШИНИ?**

— Чому ж? У спортивному міністерстві за рознарядкою можна було домогтися права на покупку авто без всяких черг. Гроші дозволяли, тому я так і зробив. Придбав «Волгу» кольору «біла ніч». Оскільки водити навчився ще в 1969 році, то за кермом почувався впевнено. А ось технічні питання допомагали вирішувати друзі-автогонщики. Пам'ятається, з Фінляндії привіз карбюратор...

— **З ФІНЛЯНДІЇ ДЛЯ «ВОЛГИ»?!**

— Так, у фінів був спеціальний магазин із запчастинами для радянських машин. Ось я і привіз звідти кілька корисних речей, друзі знайшли їм застосування, після чого моя «Волга» на другій передачі до 120 км розганялася!

— **А З КВАРТИРОЮ ЯК ПИТАННЯ ВИРІШИЛОСЯ?**

— До Монреаля я жив біля метро «Лівобережна» разом з батьками. А після весілля з Людмилою нам відразу ж надали окрему житлоплощу.

— **ПРАВДА, ЩО З ТУРИЩЕВОЮ ВАС ПОЗНАЙОМИВ ВАШ ТРЕНЕР?**

— Один одного ми знали давно. Однак в олімпійському Монреалі Петровський мені сказав: «Зверни увагу на цю серйозну дівчинку». Забавно, що наставник Людмили сказав їй те ж саме. Ось ми і послушалися їхніх порад. Не так давно відсвяткували 35-річчя нашого весілля.

— **ЧОМУ ВАША ДОЧКА НЕ ПІШЛА СТОПАМИ БАТЬКІВ?**

— Вона сама вибрала свій шлях. Свого часу я виконав прагматичну задачу — долучив їй інтерес до спорту. Вона спочатку займалася художньою гімнастикою, танцями, потім спробувала свої сили в спринті. Словом, обмежив її від дворових проблем. Але коли постало питання про великий спорт, Тетяна вирішила вибрати інший напрямок в житті й зайнялася флористикою. А незабаром подарувала нам з Людмилою двох чарівних онуків, з якими ми нині няньчимося майже весь вільний час...

— **А ЯК ЖЕ ВАШІ УЛЮБЛЕНІ ПОЛЮВАННЯ ТА РИБОЛОВЛЯ?**

— Це справа свята! Полюванням я захопився ще в 60-х роках. Правда, цікавила мене не дичина, а сам процес і спілкування з друзями. У нас давня перевірена компанія, випадкових людей з собою ніколи не беремо. Все-таки зброя в руках — це не жарт. На риболовлі, правда, буває інакше. Доброї юшки ні для кого не шкода.

— **ПОХВАЛІТЬСЯ СВОЇМИ НАЙВАГОМІШИМИ «ТРОФЕЯМИ»...**

— Було діло, одним пострілом заваляв трьох оленів. Вони йшли настільки близько один до одного, що підірвнялися під постріл. Я дав залп картечню метрів з 30, і трьом тваринам вона потрапила точно в шию. Наш єгер потім довго дивувався, як це мені так пощастило.

А з вудкою в руках у Новій Каховці вдавалося підчепити 8-кілограмових коропів.

Так що полювання та риболовля — це вже не просто традиція, а життєва необхідність. Без цього себе вже просто не уявляю...

Сергій ДАЦЕНКО

Переможний фініш Валерія БОРЗОВА у Мюнхені-1972

на реєстрацію чвертьфінального забігу 100-метрівки, офіційна особа нам повідомила, що він відкладається на 40 хвилин. Американці кудись зникли, а ми з Петровським, на щастя, відразу пішли до місця виходу на стартову позицію. Я розлігся там на матах і майже задрімав, коли тренер подивився на табло і видав: «По-моєму, це твій забіг». Довелося скочити, силою відсунути в сторону якогось чергового, який не розумів ні по-англійськи, ні по-російськи, ні навіть по-німецьки, і чкурнути прямо на доріжку. А там суперники вже колодки встановили! Добре, стартером був мій знайомий. Він показав мені: «У тебе є дві хвилини». На щастя, я був у шиповках, інакше міг би не встигнути. А так поставив колодки, вистрибнув з тренувальних штанів — і відразу на старт. Американці ж свій забіг попросту профукали і були дискваліфіковані.

— **НУ, А ЩО МОГЛО ПЕРЕШКОДИТИ ВИЙТИ У ФІНАЛ 200-МЕТРІВКИ?**

— Так я спочатку бігти 200 метрів не планував. Чому? Порахуйте: чотири забіги по 100 метрів, стільки ж — по 200 і три — під час естафети. Разом одинадцять забігів за 10 днів. Для спринтера це дуже багато. М'язи могли не витримати

до травми. Відчував, що навантаження треба зменшити, але не зробив цього. І в результаті в повну силу зміг пробігти вже тільки в Монреалі. До речі, показав такий же час, як і в Мюнхені — 10,14. Однак цього вже було недостатньо для перемоги. Мене випередили темношкірі спринтери Кроуфорд з Тринідаду і Тобаго та Кворт із Ямайки.

У «Альфа Ромео» мені відмовили

— **ОТ ВИ ЗГАДАЛИ ХЛІБ З МАСЛОМ... КРАЇНА СВОЇХ ГЕРОЇВ ПІСЛЯ МЮНХЕНА НАГОРОДИЛА ГІДНО?**

— Звичайно! Зокрема, із ФРН ми їхали з Бондарчуком на третій полиці загального вагону — з квитками непорозуміння вийшло. Втім, сприйняли цей казус як жарт. Але вже на батьківщині «жарти» продовжилися. Мене повинні були тоді представити до звання Героя Соціалістичної праці. Однак Михайло Суслов на наказі написав: «Не виробляє матеріальних благ. Відмовити». А потім мене і цього самого матеріального блага позбавили. Якийсь добродій після Мюнхена вирішив подарувати мені білу «Альфу Ромео». Проте чиновники порахували,

У ЦЕНТРИ УВАГИ — РЕГІОН

Луганська область створила Асоціацію

У грудні 2013 року, за ініціативою Заслуженого працівника фізичної культури України І. Шовкопляса, утворилася група по створенню Луганської обласної Асоціації ветеранів спорту. А вже 11 січня нинішнього року пройшла установча конференція, підсумком якої стало практичне впровадження ідеї в життя.

Створення такої організації було обумовлено необхідністю залучити до продовження заняттям спортом спортсменів, які досягли 35 і більше років.

У цьому віці, зазвичай, більшість припиняють свої виступи через неможливість конкурувати на рівних з більш молодими суперниками. А створення системи змагань, в яких ветерани змогли би продовжити життя в спорті, як раз і зумовить плано-мірний перехід від великих фізичних і психологічних навантажень до їх зменшення, так як, змагаючись у певній віковій групі, вони вже будуть зустрічатися тільки зі своїми однолітками.

Отже, 11 січня в приміщен-

ні клубу майстрів луганського стадіону «Авангард» відбулася установча конференція зі створення громадської організації «Луганська обласна асоціація ветеранів спорту». На неї прибули 76 осіб, з них 45 делегатів від 13 міст і районів області, а також від видів спорту: волейбол, баскетбол, футзал, н/теніс, легка атлетика, поліатлон, греко-римська боротьба, сучасне п'ятиборство, велоспорт та ін.

Із вступним словом виступив ініціатор створення асоціації ветеранів спорту в Луганській області — заслужений працівник фізичної культури України, Почесний президент міжнародної федерації шашок, голова Комітету боротьби з корупці-

єю в міліції та органах державної влади України в Луганській області генерал-полковник І. Шовкопляс. А обговорення його ініціативи почалося з виступу начальника Управління молоді та спорту Луганської обласної адміністрації О. Акімова, який від імені губернатора Луганської області В. Пристюка та голови Луганської обласної ради В. Голенка підтримав створення асоціації ветеранів і

дав обіцянку надавати всебічну підтримку.

У своїх виступах також підтримали створення обласної асоціації Ф. Лашенов — олімпійський чемпіон з волейболу, М. Гайдуков — голова Луганського ради ветеранів, А. Сердюков — начальник Луганського обласного управління з фізичної культури і спорту. Зрештою, в результаті проведеного голосування, головою

Луганської обласної асоціації ветеранів спорту був обраний Ю. Власов — майстер спорту СРСР зі стрільби, а його заступниками стали І. Шовкопляс та Ф. Лашенов.

На закінчення гостя з Києва — член президії АВСУ В. Крепкіна вручила Почесні грамоти Міністерства молоді та спорту, а також подяки Асоціації ветеранів спорту України спортсменам-ветеранам за високі спортивні досягнення у 2013 році: Т. Полулященко — дворазовий чемпіонці Всесвітніх ігор майстрів у Турині у спортивній ходьбі, М. Панасейку — триразовому срібному призеру чемпіонату світу в Бразилії у спортивній ходьбі, В. Журбі — чемпіону Всесвітніх ігор у метанні диска, І. Шовкоплясу — срібному та бронзовому призеру Всесвітніх ігор у настільному тенісі, О. Вовку — бронзовому призеру Всесвітніх ігор у спортивній ходьбі.

Олександр ВОВК

ЮВІЛЕЙ

Примхи спортивного щастя
Олександра БЕЛЯВСЬКОГО

Коли знаєш людину майже сорок років, слідкуєш за її успіхами, аналізуєш невдачі, сидиш у неї на кухні з горнячком кави, знайомий з дружиною та дітьми, то написати про неї не складає труднощів. Проте, коли знаєш так багато, то стає складно зосередитися на найголовнішому, що передає сутність людини, котрій виповнюється шістдесят...

«Шаховий принц»

Ще зовсім «недавно», влітку 1973 року, я писав, що у Львові народився «шаховий принц» планети, коли Олександр став чемпіоном світу серед юнаків. У літа, що минули, умістилося багато подій — перемоги найвищого рівня, співпраця з найсильнішими шахістами світу, тривала громадська робота, написання не одної шахової книжки... Його багаторічний наставник Віктор Карт, із легкої руки якого народилася ціла плеяда львівських гросмейстерів, часто любив повторювати знамениту фразу Шолом-Алейхема: «Талант — що гроші: якщо є — то є, а якщо нема, то нема...»

Слід згадати, що стосунки зі спортивним щастям у нього були вельми складними. Не раз воно йому посміхалося вже тоді, коли зникали майже всі надії. Скажімо, того літа 1973 року на юнацькому чемпіонаті світу в англійському Тіссайді за три тури до фінішу лідував югослав Славолюб Мар'янович, випереджаючи Белявського на півтора очка. Але львівський майстер виграв усі три партії, у тому числі — із лідером турніру, в заключному турі. Певна річ, спортивне щастя було йому заслуженою нагородою за волю до перемоги. Але воно відвернулося йому через кілька місяців у турнірі вищої ліги чемпіонату СРСР, коли посів останнє місце.

Через рік ще одна примха спортивного щастя: Олександр був запасним учасни-

ком турніру вищої ліги і не сподівався на участь у змаганнях, коли в день першого туру довідався із газет, що він серед учасників під «11» стартовим номером,

бо відмовився грати экс-чемпіон світу Василь Смилов. Похапцем зібрав речі і прилетів до Ленінграда за кілька годин до початку другого туру.

«Знімав скальпи»
з Карпова і Каспарова

А потім ніби чорна хмара нависла над продовженням успішної спортивної кар'єри. Хоча Олександр працював над шахами щодня по вісім годин, його успіхи були скромними. Можливо, втрутилися побутові справи: треба було закінчувати навчання в інституті, народився син Володимир, призвали на військову службу... Та 1977 року на міжнародному турнірі в іспанському Аліканте Белявський виграв усі 13 партій! У рідному

місті переміг у турнірі пам'яті Леоніда Штейна і почав підніматися у рейтинговому списку щораз вище, надовго увійшовши до еліти світових шахів.

У вісімдесяті роки Олександра Белявського вважали третім номером радянських шахів. Доказом цього служить місце за першою шахівницею збірної СРСР на Всесвітній шаховій олімпіаді 1984 року, коли Карпов і Каспаров були зайняті матчем на першість світу між собою. Уже стала легендою історія про те, як він перших п'ять турів грав з рукою у гіпсі, бо зламав її напередодні змагань, і всі п'ять партій виграв!

ДОСЬЄ «СВ»

Олександр БЕЛЯВСЬКИЙ

Народився 17 грудня 1953 року у Львові.

Видатний український шахіст, міжнародний гросмейстер (1975). Чотириразовий переможець Всесвітніх шахових олімпіад (1982, 1984, 1988, 1990) у складі збірної СРСР, учасник ВШО у складах збірних України та Словенії. Чемпіон світу (1985, 1989) та Європи (1983, 1989) у складі збірної СРСР, срібний призер чемпіонату Європи (1992) у складі збірної України. Чемпіон світу серед юнаків (1973), переможець командних першостей світу серед студентів (1974, 1976, 1977), чемпіон СРСР (1974, 1980, 1987, 1990), переможець понад тридцяти міжнародних турнірів. Нагороджений Орденом Дружби народів (1985).

У послужному списку львівського гросмейстера є «скальпи» усіх найсильніших шахістів планети, починаючи від Гаррі Каспарова і Анатолія Карпова. Недарма ж у різні часи обидва запрошували його до свого табору перед найвідповідальнішими матчами. Блискучі аналітичні здібності вихованця Карт із задоволенням і користю для себе використовували й багато інших провідних шахістів.

Його дім залишається
у Львові

Розуміючи необхідність фізичної загартованості, Олександр, однак, не поспішав на футбольний майданчик, як більшість колег-шахістів. Побувавши кілька разів у Славському, він захопив-

ся гірськими лижами й опанував їх настільки, що досі відважується їздити альпійськими трасами в Австрії чи Словенії. Коли є нагода, стає і на водні лижі або займається серфінгом. Любов до екстремальних ситуацій проявилася й у виході на сцену в ролі тореадора в Лінаресі, відвіданні кратера згаслого вулкана в Індонезії, польоті на Північний полюс, де він відморозив вуха.

Одна з його книжок, видана в лондонському видавництві «Кадоган», називається «Безкомпромісні шахи», що, мабуть, найточніше відбиває силу характеру нашого героя. Зрештою, усі вихованці Ві-

ктора Карт — оригінального стилю Олег Романишин, енциклопедичних знань Адріан Михальчишин, рішучий і невіддатливий до емоцій Олександр Белявський — були в поєдинках між собою особливо безкомпромісними. Непоступливість Белявського ще раз проявилася, коли вирішив змінити Федерацію шахів України на Шахову федерацію Словенії через незгоду з принципами комплектування національної команди і відсутність гонорару за виступ. Столичне спортивне керівництво так і не зуміло знайти спільної мови із провідним шахістом світу.

Але патріотизм для нього не порожнє слово: свій дім він бачить тільки у Львові, де мешкає його сім'я, працює дружина, до школи ходили діти, де могила матері...

Іван ЯРЕМКО

ВОЛЕЙБОЛ

Нещодавно Білоцерківська міська громадська організація «Клуб любителів волейболу «Ліберо», за підтримки міського голови Василя Савчука, відділу з питань фізичної культури та спорту Білоцерківської міської ради та члена її постійної комісії з питань освіти, культури, мов, духовності, молоді та спорту Юрія Петрика, провела VII міжнародний турнір з волейболу серед команд ветеранів. Він був присвячений вшануванню пам'яті засновників цього виду спорту в місті: генерального директора Виробничого об'єднання шин і гумовоазбестових виробів Михайла Митрофанова, тренера чоловічої команди цього підприємства Валерія Степашкіна, майстра спорту СРСР, тренера жіночої команди підприємства Миколи Нестеренка, судді національної категорії, заслуженого працівника фізкультури і спорту України Миколи Коваленка.

Набули авторитету навіть у Росії

Українки та росіянки — суперниці лише на майданчику

У Білій Церкві проводиться багато різноманітних спортивних змагань, які збирають навколо себе кращих спортсменів із колишніх радянських республік. Одним із таких є турнір ветеранів волейболу, який став традиційним і нині зібрав своїх учасників сьомий рік поспіль. Оскільки ці змагання стають все більш популярними вже не тільки в Україні, а й у Росії, то цього разу приїхали команди з Москви та Твері. Усього ж за головні призи змагалися 24 колективи: 12 чоловічих у вікових групах 50+ і 60+, та 12 жіночих у вікових групах 40+ і 50+.

Волейбольні баталії проходили на майданчиках 7-го спортивного клубу. Урочисте відкриття турніру пройшло на дуже оптимістичній ноті зі змістовним інформаційним та музичним оформленням. Знайомити суперників не довелося:

всі вони і раніше зустрічалися на різних спортивних майданчиках, а більшість з них бували і на цьому турнірі. Тому спортсмени мали можливість вкотре пограти друг із другом не як противники, а як старі друзі.

Волейболістів теплими словами привітали: заступник міського голови Микола Антонюк, перший віце-президент асоціації ветеранів спорту України (президент ВГО «Всеукраїнський союз ветеранського спорту»), олімпійський чемпіон у складі збірної СРСР на Олімпіаді в Мехіко 1968 року Володимир Іванов та вдова одного із засновників волейболу в Білій Церкві Нурія Коваленко. При цьому Володимир Іванов вручив знаки «Почесний ветеран волейболу України» Юрію Білоусенку і Тетяні Деркач, які зробили великий особистий внесок у розвиток ветеранського

волейбольного руху та досягли значних успіхів. У свою чергу, президент Клубу любителів волейболу «Ліберо» Тетяна Деркач відзначила подяками головних спонсорів турніру — Ігоря Богданова, Андрія Лентюгова, Андрія Поліщука, Петра Камінного та Василя Никончука. Їхня допомога справді дорогого коштує!

Як завжди, пишними чудовими коровами з рушниками гостей зустріли дівчатка в національному вбранні, а юні гімнастки, вихованки Обласної спортивної школи товариства «Спартак», порадували їх своїм незабутнім виступом. Таблички з назвами міст та команд на параді учасників виносили юні вихованці ДЮСШ «Юність» — дівчатка та хлопчики 1999-2000 років народження, котрі зрештою стали найемоційнішими глядачами ігор.

Взагалі усі матчі були цікавими та насиченими. Учасники змагань зробили все можливе, щоби показати свою майстерність, красу і досконалість в улюбленому виді спорту, де поєднується інтелект і талант, швидкість реакції і витримка, професіоналізм і спортивний дух.

Зрештою, **серед жінок 40+** перше місце посіла команда «Гідрозв'язок» (Київ), друге — «Сумчанка» (Сумська обл.), третє — КЛВ «Ліберо» (Біла Церква); **серед жінок 50+** перемогла команда Москви, друга — «Надія» КЛВ «Ліберо» (Біла Церква), третя — КЛВ «Ліберо» (Біла Церква); **Серед чоловіків 50+** перше місце посіла команда Одеси, друге — КЛВ «Ліберо» (Біла Церква), третє — «Антал» (Київ); серед чоловіків 60+ перемогла КЛВ «Ліберо» (Біла Церква), другий — «Зв'язківець», третій — колектив Полтави.

Усі команди-переможниці отримали кубки, виготовлені РА «Арго», і яскраві дипломи, підготовлені КЛВ «Ліберо» та виготовлені РА «Неон». Гравці команд-призерів отримали медалі. Також найкращі волейболісти були відзначені спеціальними грамотами і подарунками.

Залишається додати, що проведення турнірів такого рангу — велике свято, яке сприяє зміцненню взаємовідносин з командами ветеранів волейболу різних регіонів України та утвердженню авторитету Білої Церкви у спортивно-му співтоваристві. У вересні 2013 року КЛВ «Ліберо» виповнилося шість років. Активісти волейбольного клубу планують і надалі виконувати своє головне завдання по пропаганді активного способу життя серед громадян нашого міста, організовувати змагання у місті та брати участь у турнірах в інших регіонах України.

Тетяна ДЕРКАЧ,
президент «Ліберо»

ЛЕГКА АТЛЕТИКА

Напередодні Нового року в Мінську відбулася традиційна матчева зустріч шести команд ветеранів легкої атлетики Росії, України, Білорусі, Татарстану, Москви та Санкт-Петербурга.

Стали другими

Команду України представили 21 спортсмен із різних областей, серед яких були багаторазові призери та чемпіони країни, світу та Європи. У підсумку за сумою 20 кращих результатів у запеклій боротьбі наша команда виборола друге місце.

В індивідуальних заліках у багатьох видах програми і вікових групах ветерани України були кращими. Серед переможців — кияни Антоніна Тишко

(Ж65+), Іван Пушкін (Ч80+), Лариса Лебедева (Ж70+), Валентина Крепкіна (Ж45+) і Олег Коротченко (Ч45+); представники Луганської області — Микола Панасейко (Ч75+), Віктор Гармаш (Ч45+) і Олександр Вовк (Ч55+); Дніпропетровської області — Василь Карпович (Ч55+); Херсонської області — Віктор Данилевич (Ч50+); АР Крим — Лідія Су-

кочова (Ж75+) та Володимир Свинцов (Ч60+); Сумської області — Катерина Шведова (Ж70+), Хмельницької області — Олександр Музалевський (Ч45+) та Київської області — Анатолій Сергієнко (Ч65+).

У грудні 2014 року ці традиційні змагання готується прийняти Україна.

Валентина КРЕПКІНА

БАСКЕТБОЛ

Перемогли «ВЕДМЕДИЦІ»

Щорічно під Старий Новий рік у Мукачеві проходить міжнародний Різдвяний турнір з баскетболу серед команд ветеранів. Ось і цього року ця традиція збереглася. На свято баскетболу зібралося по 9 чоловічих та жіночих команд, які представляли Україну, Литву, Латвію, Словаччину та Польщу.

У турнірі серед жіночих ветеранських команд так багато учасників зібралося вперше. Це радує, оскільки розширює горизонти ветеранського руху. Боротьбу за головний трофей вели команди Попрада (Словаччина), Кошице (Словаччина), Каунаса (Литва), Пряшева (Польща), Києва («Ледіс Леґіон» 35+ та «Ледіс Леґіон» 50+), Одеси, Мукачева та збірна «Карпатські Ведмедиці». Зрештою, у поєдинку за перше місце зустрілися одвічні суперники — «Карпатські Ведмедиці» і «Ледіс Леґіон» 35+. Гра була напруженою, наповненою інтригою, проте в кінцівці «Карпатські Ведмедиці» діяли чіткіше й схилили шальки терезів на свій бік — 47-35.

В матчі за третє місце боролися команди Каунаса та Одеси, і сильнішими виявилися представниці Литви.

Тепер усі чекають нових змагань. Наступний турнір серед жіночих ветеранських команд з баскетболу планується провести в кінці березня у Києві.

Прес-служба АВСУ

ОСОБИСТІСТЬ

Диригент оркестру самбо

Зазвичай про людину, яка одночасно береться за кілька справ, кажуть — розпорошується. Проте, якщо усі ці справи спрямовані в єдине русло, а в нашому конкретному випадку — в розвиток боротьби самбо, то мусимо констатувати, що йдеться вже про об'єднання... Хоча зусиль така зміна понять вимагає і справді титанічних. І сьогоднішня наша розповідь саме про людину, якій така праця до снаги. Йдеться про Олександра Корнійовича НАУХАТЬКО...

Паралельний ветеранський шлях

У році, що наступив, відзначатиметься 75-річчя самбо, як виду спорту, поширеного в більш ніж 80 країнах світу. За ці роки самбісти України завоювали понад півтори тисячі медалей різного ґатунку в усіх вікових категоріях (їх у самбо — дев'ять).

Торік всесвітні змагання майстрів (ветеранів) з боротьби самбо приймало місто Бургас (Болгарія). Звідти представники України привезли 4 перших, 6 других і 4 третіх місця. Командою стали третіми, пропустивши вперед Росію та Болгарію...

Оскільки по строках змагання ветеранів співпали із першістю світу серед майстрів, яку приймав Санкт-Петербург, то Олександр Корнійович до Бургасу не дістався: як головний тренер основної збірної України, він представляв її на чемпіонаті світу, куди приїхали представники 75 країн. Наші земляки привезли з Санкт-Петербурга друге командне місце (перше посіли росіяни), а в особистих змаганнях вибороли 3 золоті та по 5 срібних і бронзових медалей.

Та повернімося до справ ветеранських. Цікаво, що в самбо змагання стали проводитися років із 10 тому й на початку цей рух мало де вітався. Та й в душі самого Олександра Корнійовича співчуття не викликав: у федерації вистачало клопоту і без них. Проте змагання все ж організовувалися.

Якось, дізнавшись, що у Львів на чемпіонат ветеранів подався призер Олімпійських ігор і неодноразовий чемпіон СРСР Анатолій Бондаренко, голова федерації поїхав на це подивитися. Побачив програш славетного олімпійця й спочатку не повірив своїм очам. Та швидко переконався, що той просто не готувався до герцю на килимі, на відміну од суперників, виступи яких визнав повчальними...

Корнійович (так Наухатко звуть друзі) і сам вирішив згадати молоді роки. Тож у 60-65 років він ще перевіряв свої сили. І, як спогад, зберігає своє фото з чемпіонату світу в Монте-Карло, де оголений до поясу щиро радіє перемозі у категорії 62 кг.

— Учасників у моїй ваговій категорії, — згадує Олександр Корнійович, — було чоловік шість. То на запитання кореспондента, мовляв, чому так мало суперників, жартома

відповів: люди так довго не живуть. Після цих змагань я зрозумів, що в такому віці змагання мають бути показовими... І тепер ветеранські змагання так і називаються — показові...

У зв'язку із 75-річчям самбо, Наухатко готує календар і дві книги. Одна з них називається

шляхами Латвії, як раптом, десь о другій ночі, поштовх — і автобус вилетів з дороги! Кілька разів перекинувшись, на щастя, став на колеса. Всі відбулися синцями та подрипинами, окрім Наухатка. Він сидів поруч із водієм, і удар вантажівки прийшовся якраз на це місце.

ДОСЬЄ «СВ»

Олександр НАУХАТЬКО

Народився 1940 року на Полтавщині.

Президент національної Федерації самбо України. У 1966-му закінчив Київський державний інститут фізичної культури і спорту, за фахом — тренер-педагог. Ще має дипломи юрфаку університету та вищої школи міліції, здобуті майже одночасно, бо в одному вузі він був заочником, в другому — вечірником, в третьому — студентом стаціонару.

1972 року — випускник московської Академії ім. Дзержинського, за фахом — юрист-правознавець. Самбо займається з 1956 року. Почесний майстер спорту СРСР. З 1961 по 1965 роки — тренер з боротьби самбо в Київській міськраді «Динамо». З 1982 по 1991 роки — держтренер СРСР в Україні, тренер київської міської ШВСМ. З 1991 року — головний тренер збірної України із самбо. Чемпіон Європи 2000 року, чемпіон світу 2001 року серед майстрів. Як тренер, підготував 17 чемпіонів світу і 27 чемпіонів Європи.

Автор понад 50 розробок, посібників, публікацій з проблем розвитку самбо. Автор унікальної монографії «Історія самбо в обличчях», а також довідника «Родовід самбо в Україні».

Має понад 40 державних та відомчих нагород та три міжнародні відзнаки.

Заслужений тренер України, Заслужений працівник фізичної культури та спорту України, академік Міжнародної академії безпеки життєдіяльності, академік Всесвітньої академії самбо, генерал-полковник козацтва України.

«Жити, щоби боротися і перемагати», і фактично вже закінчена. Розповідатиме вона про зародження самбо в країні та його основоположників і сьогоднішніх продовжувачів. Це своєрідний родовід самбо в світі. Поки збережемо інтригу і, для докладного знайомства з її змістом, дочекаємося виходу видання в світ.

Боротися і перемагати

Власне, щодо вміння боротися і перемагати не тільки суперників на килимі але й різні життєві обставини, досвіду в Олександра Корнійовича більш ніж достатньо. Судіть самі...

Вересень 2012-го. У столиці Естонії — Таллінні — закінчився перший чемпіонат Європи серед кадетів. Делегація України після відмінного виступу «завантажилася» в автобус і почала неблизький шлях додому. Перісшив дощ, всі поспули, бо вже й споночило. Їхали вже

Результат — 18 травм, з яких 8 переломів. І це в людини яка вже розміняла сьомий десяток!

Отак замість дому він опинився в шпиталі у Ризі. На лікування пішло 25 тисяч євро. Але сьогодні він з посмішкою розповідає, що його там всі провідували і допомагали.

— У 2013-му, — говорить Корнійович, — я поїхав до Риги на чемпіонат Європи, і моєму улюбленому лікареві, який збирав мене по частинках, вручив орден «За заслуги в розвитку самбо», заснований нашою українською федерацією...

Сьогодні Олександр Корнійович як завжди підтягнений, у вишуканій двійці з нестандартно довгим піджаком, скидається на вмілого диригента, що мистецьки керує борцівським оркестром. Чорні кудлаті брови контрастують з вибіленим життям волоссям, енергійний блиск уважних очей видає приховану активність. Про сумні події осені 2012 нагадує хіба що упо-

вільнена хода. На столі тісно від паперів, телефони — стаціонарний і мобільний — «оживають» кожні 10 хвилин а то й частіше...

Я дивлюся на нього і розумію — він цілком правий, коли каже «наша федерація». Це не перебільшення, а життєве кредо. Корнійович звик працювати в команді, навчившись цьому мистецтву ще в далекій юності, коли освоював ази самбо. Спочатку, як спортсмен, а згодом і як тренер, у дружному динамівському колективі однодум-

ну характеристику Олександр Корнійовичу, що варто її повторити і сьогодні, оскільки краще не скажеш. Тож, цитую...

«Корнійович, так називають його і в нас, і за кордоном, — один із небагатьох, у складному характері якого неймовірним чином співіснують лід і полум'я, сувора вимогливість і неймовірна, до сентиментальності, доброта. Він незмінно привітний, усміхнений, в стосунках рівний з усіма. Не буває безтактним або грубим, але вміє настояти на своєму, довівши доречність своїх рішень. Це справді магнетична особистість, до якої тягнуться спортсмени, тренери, колеги-журналісти, які присвятили українському самбо сотні, якщо не тисячі публікацій».

Стати олімпійським видом

Непоганий акробат, краснодеревець 5 розряду, строківик північного флоту в Мурманську, боець «невидимого фронту» — це також все про нього. Та, зрештою, любов до боротьби самбо перемогла. Повернувшись до Києва, знову прийшов у рідний динамівський колектив. Про його тренерський доробок ми вже згадували. Проте, очоливши Федерацію самбо України — виду спорту, який поки не є олімпійським (а отже, фінансується за залишковим принципом), Корнійович за допомоги однодумців вивів його на надвисокий рівень. Та хіба ж тільки український! Олександр Наухатко — віце-президент ФІАС і голова дисциплінарної комісії — органу, що здійснює правосуддя і карає в разі провини арбітрів, спортсменів, тренерів, керівників національних федерацій... Погодьтеся, що таку справу могли доручити тільки людині з незаплямованою репутацією.

Він переконаний, що самбо таки отримає місце в програмі Олімпіади. Але ще більше він переконаний у тому, що цей вид спортивної боротьби — чудовий засіб виховання здорового, енергійного покоління, здатного за потреби захистити себе і свої ідеали. Звідси всіляка підтримка ФСУ всім, хто фанатично віддає самбо, де б вони не перебували — у містах-мільйонниках, чи у невеликих селищах. Звідси і відповідний календар змагань в Україні, і батьківське ставлення до всього тренерського загалу.

А поза самбо? — питаєте ви... Поза самбо є дружина — Галина Миколаївна, з якою вони поруч понад 50 років. Дорослі та успішні дочка і син, онуки... І самбо, самбо, самбо...

Людмила РАДЧЕНКО

ЛІТОПИС П'ЯТИ КІЛЕЦЬ

ХОлімпійські ігри знову проходили на американському континенті, в Лос-Анджелесі, який неодноразово виставляв свою кандидатуру раніше. Оскільки інтерес до Олімпіади на той час у країнах Європи з економічних та інших причин впав, спортсмени таки вирушили на Тихоокеанське узбережжя Сполучених Штатів, де на них десять років чекав красень-стадіон «Колізей» на 105 тисяч глядачів.

Для участі в Іграх подали заявки близько 50 команд, але прибули представники лише 37: позначилася висока вартість квитків на пароплави. Зате були новачки-спортсмени з Китаю та Колумбії.

Треба відзначити, що організатори зробили все можливе, щоб не повторилися ганебні випадки, які мали місце під час стартів на Олімпіаді у Сент-Луїсі...

Десяті Олімпійські ігри

Лос-Анджелес (США). 30 липня — 14 серпня 1932 року. 1408 спортсменів із 37 країн. 116 комплектів медалей з 15 видів спорту.

Були і фільми, і сауна

Для проведення змагань за порівняно короткий термін вдалося побудувати інші спортивні об'єкти, рівних яким в Європі на той час не було, обладнати їх за останнім словом сучасної техніки, створити усі вигоди для учасників, суддів і глядачів.

Особливо постарались організатори для учасників. В Олімпійському селищі, яке розташувалося за 20 кілометрів від центру міста, було все необхідне для тренувань і відпочинку. Щоби не дошкуляли настирливі вболівальники та кореспонденти, містечко огородили дротяною сіткою і виставили по периметру поліцейських. У селищі щодня крутили різні фільми, в тому числі із запізненням на один день показували олімпійські змагання.

До кожної делегації були прикріплені шефи та гарні жіночки з порядних родин, перекладачі. Кухня мала поварів, які зналися на стравах усіх народів. Харчування коштувало лише два долари на день. Також щодня у готелях змінювали білизну і рушники. На олімпійців очікували сауни, масажні кабінети тощо.

Усе це знаходилося під пильним оком Організаційного комітету і особисто його голови, колишнього ковбоя, а нині мільонера Джека Фермера. Треба сказати, що така опіка дала змогу організаторам заробити понад мільйон доларів, що на ті часи було чималою сумою.

Зірок вистачило і без Нурмі

Урочиста частина виявилася справді у американському стилі. Гриміли оркестри, співали різні хори, своє вміння марширувати показували сотні яскраво оздоблених колон. Олімпійську клятву виголосив американський фехтувальник Джордж Келнен.

Програма змагань мало чим відрізнялася від попередньої. Не було лише футболу, який в цій країні ще не мав достатньої популярності. Спортсмени порадували, поновивши багато рекордів світу та Олімпійських ігор. «На глядачів була вилита ціла злива рекордів», — так писала по закінченню змагань одна з американських газет. Дійсно, вони були показані в усіх видах спорту, де результати вимірюються метрами, секундами, кілограмами. Лише легкоатлети встановили 67 світових і олімпійських рекордів!

Один із них належав талановитій польській спринтерці Станіславі Валасе-

вич, яка мов вихор увірвалася до списку найкращих у цьому виді легкої атлетики. Чудовий був і показаний нею результат на стометрівці — 11,9 сек.

Велику рекламу зробили американці знаменитому фінському легкоатлету Паво Нурмі. Ним та іншими видатними спортсменами заманювали людей на стадіони, обіцяючи захоплюючу боротьбу на усіх дистанціях. Та Нурмі залишився в готелі. Перед ним, як професіоналом, який постійно вимагав за старт гроші, брама стадіону зачинилася. Фін цього не міг збагнути, адже саме на нього йшли глядачі. Його прізвище, мов магніт, притягувало вболівальників, приносило непогані дивіденти організаторам змагань. Проте відтоді почав діяти кодекс спортсмена-аматора.

Отже, Нурмі на старті не вийшов, зате не підвели товариші по команді. Щоправда, на дистанції 10 000 м перемогу в них вихопив ще один чудовий польський бігун Януш Кусочинський. На дистанції 5000 м він мріяв взяти реванш у фінна Лаурі Лехтінену, якому нещодав-

На дистанції — майбутній чемпіон. 14-річний Кусуо Китамура

но програв у Парижі. Проте скривавлені під час «десятки» ноги розбухли, і Януш не стартував. За його відсутності, як і очікувалося, першим на фініші був фін. Щоправда, одразу після Олімпіади, ще на американському континенті, в очному поєдинку в «забігу зірок» Кусочинський таки вирвав у нього перемогу.

Надалі поляк постійно входив до світової еліти, виграв ряд відповідальних стартів. Передрікали йому перемогу і на Олімпійських іграх 1936 року в Берліні. Проте спортсмен переніс важку операцію і деякий час не виступав. Але, як відомо, Кусочинський був активним борцем із фашизмом. Коли через три роки розпочалася друга світова війна, він взяв до рук зброю. Тричі був поранений. В одному бою його, знепритомленого, німці

взяли в полон. Після тортур у гестапо, знущань у концтаборі, розстріляли. Спортсмени Польщі бережуть пам'ять про свого видатного земляка, влаштовуючи на його честь змагання-меморіали.

У спринті суперечку за медалі повели між собою американці. Тричі спалахувала зірка талановитого чорношкірого бігуна Едді Тоулена. Він переміг на дистанції 100 і 200 м, а також в естафеті 4x100 м разом із товаришами.

У бігу на 800 м перемогу з новим світовим рекордом здобув англієць Томас Хемпсон. На цій дистанції бігуни розвинули таку швидкість, що навіть третій на фініші перевищив світовий рекорд.

У ходьбі на 50 км переміг інший англієць — Томас Грін. Йому тоді було 39 років. Це найстаріший спортсмен в олімпійській історії легкої атлетики.

А судді хто?

Не обійшлося без прикрих суддівських помилок. Особливо арбітри припускали їх там, де результати не вимірювалися

секундомірами. Через це щоразу виникали бійки. Не маючи змогу з'ясувати, хто є хто на спортивних аренах, атлети билися в Олімпійському селищі.

Французький дискобол Жюль Ноель вважався найсильнішим. І, дійсно, диск, посланий його рукою, в одній із спроб полетів за рекордний прапорець, що був за 50-метровою позначкою. Але судді прогавили мить торкання снарядом землі. Глядачі й учасники обурились, і французу дозволити повторити спробу. Зрозуміло, що спортсмен, який хвилину тому у розпачі ледь не втратив свідомість, не міг навіть близько наблизитися до попереднього результату. Перемогу присудили американцю Дену Андерсону, який кинув снаряд на 49 метрів 48 сантиметрів. Це був новий світовий рекорд.

Так було і під час метання списа, коли переміг Матті Ярвінен, успадкувавши справу від свого батька Віллі Ярвінена. Снаряд, випущений рукою Матті, пролетів 72 метри 71 сантиметр — новий олімпійський рекорд. Завдяки пильності, виявленій членами фінської команди, їм вдалося завоювати три перші місця у цій дисципліні. Згодом у фінській столиці на стадіоні було зведено вежу, яка дорівнювала результату Матті Ярвінена. Вона й досі приваблює туристів і місцеву молодь, хоча нині списи спортсмени посилають мало не до ста метрів. А на той час результат Ярвінена був феноменальний. Його рекорд не могли побити ще 20 років.

14-річний чемпіон

Багато несподіванок трапилось у плавальному басейні. Якщо раніше всі захоплювались вишуканою технікою і поставою Джонні Вейсмюллера, то зараз дива науки і техніки демонстрували ті, хто поруч із ним виглядав ліліпутом. Несподівано зухвалість виявили... діти, яких привезли до Америки японські тренери. 14-15-річні юнці виграли п'ять золотих медалей із шести, що розігрували у басейні! Четверо здобули ще «срібло», а двоє — «бронзу». Усі вболівальники ставили один одному запитання: коли вони встигли набратися майстерності? Адже, наприклад, переможцю на дистанції 1500 м вільним стилем Кусуо Китамура було лише 14 років. Цікаво, що встановлений ним світовий і олімпійський рекорд — 19 хв. 12,4 сек. протримався до 1952 року.

Не можна не відзначити американську плавчиху Хелену Медісон. В особистих змаганнях вона виграє на дистанціях 100 і 400 м вільним стилем, а разом із подружками — естафету 4x100 м. І скрізь світові та олімпійські рекорди!

У змаганнях ватерполістів перемогли спортсмени Угорщини. Забігаючи наперед, зазначимо, що гравці цієї команди ставали олімпійськими чемпіонами у 1936, 1952, 1956 і 1964 роках. У 1928 і 1948 були «срібні», а на Іграх 1960 і 1968 — «бронзові». Такого успіху не знала жодна з країн.

Неповагу до господарів виявили французи під час змагань з важкої атлетики. Вони завоювали три золоті нагороди з п'яти. Підкреслимо, що і тут були поліпшені усі світові та олімпійські рекорди.

Лише четвертим у змаганнях з сучасного п'ятиборства виявився переможець попередньої Олімпіади швед Свен Тофельд, безумовно, найсильніший на той час спортсмен. Багато очок не добрав він у кінному кросі через надто худорляву конячку, яка дісталася йому за жеребом. Нагадаємо, що спортсмен важив понад 100 кілограмів. Тричі кінь падав під могутнім шведом, і тричі йому вдавалося сісти у сідло. Та в результаті посів лише 15-е місце у цьому виді.

Американці у підсумку змагань здобули найбільше нагород. Але і втратили чимало. Багато зробивши у плані підготовки місць змагань і проживання спортсменів, не впоралися із збереженням духу Олімпіад, встановлення дружніх стосунків між представниками різних країн. Були випадки виявлення презирства до прапорів деяких країн, спортсмени і глядачі не вставали при виконанні Гімнів.

Анатолій ВОЛОШИН

ЦЕ ЦІКАВО

Спортивний гороскоп на 2014 рік

ВОДОЛІЙ
(21.01 — 19.02)

Експериментатор і новатор. Надзвичайно розвинений командний дух, відчуває себе «на коні» серед однодумців. Однак власна свобода Водолія дорожче. І тому іншим членам команди непросто, особливо якщо він — геній гри. Авіа і парашутний спорт, біг, велосипед, роликові ковзани, дошки — ось лише невеликий список різноманітних спортивних захоплень Водоліїв.

Удачливі Водолії і в будь-яких зимових видах спорту, бо вони люблять ризикувати. Особливо в лижному і ковзанярському, гірськолижному, стрибках з трампліну. При цьому монотонні невеликі навантаження швидше приспляють їх, ніж розвивають.

РИБИ
(20.02 — 20.03)

Ну, де би могли Риби почувати себе найбільш комфортно? Звичайно ж, у воді! Тут Риби дійсно можуть домогтися значних успіхів. Вони вміють вправлятися поодиночці, але активний однодумець — вірний засіб від лінії та нудьги, часом властивих знаку. Риби — ідеальний партнер, він відмінно вписується і в ігровий колектив, якщо, звичайно, його там не «затруть». Утім, Риби вміють за себе постояти.

Спортивний день краще починати раніше. А то поки його «розгойдати», то вже й спати пора. А спати не хочеться.

Уразливі ступні, тож вибір взуття та місця для занять — справа життєво важлива. Вживати треба тільки чисту воду, не захоплюючись, однак, питвом на тренуваннях.

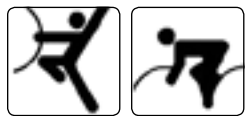

ОВЕН
(21.03 — 20.04)

Як і будь-який знак вогню, Овен відпочатку вважається спортивним знаком. Відмінний нападаючий у спортивній грі. Веде за собою команду, навіть не будучи капітаном. Беручи участь в бігу або гонках, не оглядається назад. І не потрібно!

Червоний колір в спортивній формі, відтінений чорним, і коротка стрижка (можна спробувати рудий відтінок) до-

дадуть додатковий імпульс до перемоги. У його команди повинен бути короткий енергійний девіз і група підтримки, це різко збільшить шанси. Досяжні прекрасні результати в у-шу (стилі «тигра», «дракона»), всі види спорту, пов'язані з технікою (велосипед, мотоспорт), але потрібно берегти зір.

ТЕЛЕЦЬ
(21.04 — 21.05)

Сила і витривалість дозволяють йому домогтися успіхів майже в будь-якому виді спорту, особливо в гребному, бігу і гонках на довгі дистанції. Також теніс, вітрило, вода, гори... Схильний до видів спорту, пов'язаних з красою і рухом, пластикою. Це може бути фігурне катання, а також шейпінг, бодібілдинг. Чудово нарощується і шліфується м'язова маса, але не варто перестаратися, інакше фігура дійсно стане дещо нагадувати бичачу.

Добре займатися під музику, взагалі в зручному ритмі. Колір — зелений, жовтий, червоний, помаранчевий, яскраво-блакитний. Розігрів і старт повільний, так що розминка повинна бути ґрунтовною, неквапливою.

БЛИЗНЮКИ
(22.05 — 21.06)

Доречна найрізноманітніша тренувальна програма. Вони володіють прекрасною реакцією, що робить їх незамінним членом будь-якої команди і дає фору на короткому старті. Близнюки — знак повітряний, тому схильні до легкої атлетики. Вдалими для Близнюків стануть і заняття баскетболом, волейболом. Також теніс (особливо великий парний і пінг-понг), лижі і ковзани, танці, туризм і орієнтування, велосипед, біг на короткі та середні дистанції, естафети.

При виборі спортивного одягу треба враховувати свої кольори — блакитний, жовтий, зелений, сріблястий; темно-світлі ромби, штрихи, смужки.

РАК
(22.06 — 22.07)

Природжений захисник — чіпкий, витривалий, напо-

легливий, вміє «замотати» суперника. Добре займатися вдома або поблизу від нього і без «зобов'язалівки» перед партнерами і тренером. Перестроювання тренувального циклу «на ходу» не рекомендується: потрібно дійти до певної сходинки, а там видно буде. Потрібно бути обережніше з різкими, ривковими вправами, особливо діючими на область грудей.

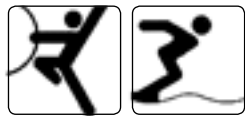
Багато Раків люблять рибалку, цей спокійний вид спорту дозволяє їм поспілкуватися з живою природою, відчувати тишу і спокій. Корисні гідромасаж, баня. Види спорту: всі водні, вітрильні, волейбол (особливо у воді), ходьба, біг підтюпцем.

ЛЕВ
(23.07 — 23.08)

Найчастіше лідер у команді. Гра і ще раз гра — ось сенс спортивного життя Лева. Багато що залежить від групи підтримки і схвалення товаришів, критика часто згубна. Процедура нагородження переможців, коли Лев у ній бере безпосередню участь, дуже лестить його самолюбству.

Зустрічати схід сонця треба зарядкою в парку або в чаші стадіону. Сріблястого кольору кросівки і блискучий хромом стортренажер допоможуть не закинути тренування. Не потрібно перевтомлюватися на тренуваннях, не варто бігати по жарі, і потрібно бути обережніше з сауною. У Лева відмінна вибухова сила, але часто він не знає, коли її час включати.

ДІВА
(24.08 — 23.09)

Рациональний стиль тренувань. Продумана до дрібниць тактика у спортивних змаганнях. Благодатний «матеріал» для тренера, для збору статистики, контролю. Вузька кістка, але сталеві м'язи — це про Діву (спортивну, звичайно). Варто скласти план і неухильно його дотримуватися хоча би місяць-півтора, лише потім вносити зміни.

Їх аналітичний розум схиляє до занять інтелектуальними видами спорту, такими як шахи, шашки. Потрібно поєднувати навантаження з вправами на гнучкість, легкий біг з ходьбою, чергувати плавання і теніс, танці та велосипед... І не боятися, нарешті, спітніти на тренуванні.

ТЕРЕЗИ
(24.09 — 23.10)

Чудове відчуття стилю та рівноваги. Звідси успіх у художній гімнастиці, акробатиці й тенісі, фігурному катанні, танцях, баскетболі, лижному і велосипедному спорті (особливо в їх гірському варіанті). Спостерігаються приголомшливі результати в спринті та командній грі (атака, середня лінія).

СКОРПІОН
(24.10 — 22.11)

Вміє чекати і добуватися. Подолання больових відчуттів у спорті доставляє майже радість. Його стихія — екстремальний спорт, контр-атакуючий стиль і безкомпромісний поєдинок із жорстким суперником. Успіх очікує Скорпіонів в бойових єдиноборствах, у боксі, боротьбі.

Вправи можуть перетворити тіло в броньований панцир, якому бракує лише одного — гнучкості. Так розвивай! М'які плавні рухи служать відмінним доповненням до ривкових. Види спорту: всі водні, лижі, біг на середні і довгі дистанції, крос, стрільба. Колір форми — темний, різнокольоровий.

СТРІЛЕЦЬ
(23.11 — 21.12)

Один із кращих «спортивних» знаків. Заряджає своєю енергією й оптимізмом всю команду. Дуже підійде клуб аеробіки або фітнесу. І добре би в оточенні протилежної статі, це стимулює! Стрільці люблять подорожувати, а тому спортивний туризм — це одне з їхніх покликань, вдалі представники цього знаку й у вітрильному спорті. Слабкі зони — стегна, кінцівки. Тому корисні махові вправи, стрибки зі скакалкою. Велика кількість чистого повітря необхідна!

Тонізуючі кольори — королівські: пурпур, фіолетовий, червоний. Види спорту — командні, а також кінний, гірський і ландшафтний туризм, велосипед і лижі. Бігати краще вранці.

КОЗЕРІГ
(22.12 — 20.01)

Витривалий, завзятий, цілеспрямований. У грі стратег, але не тактик. Буває загальмований у спілкуванні з партнером по команді, поважає сформовану ієрархію. Як і Овен зі Скорпіоном, не любить нічийного рахунку.

«Краще гір можуть бути тільки гори, на яких ще не бував» — таке гасло цілком підходить для Козерогів. Гірський туризм і альпінізм є для типових представників цього знаку самим цікавим й успішним видом спорту. Підходить також біг з бар'єрами та на довгі дистанції, марафонське плавання, лижні кроси, стрибки потрійні й у висоту, ходьба, важка атлетика, водні види, баскетбол, йога, народні танці.

Потрібно берегти коліна, гарненько розігрівати м'язи і зв'язки перед тренуваннями. Лаконічний силует, темні насичені тони в одязі створять добрий настрій.